

Rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie zakresu zadań lekarza, pielęgniarki i położnej podstawowej opieki zdrowotnej

z dnia 20 października 2005 r. (Dz.U. Nr 214, poz. 1816)

Na podstawie art. 55 ust. 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. Nr 210, poz. 2135, z późn. zm.) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustala się zakres zadań lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, który określa załącznik nr 1 do rozporządzenia.

§ 2. Ustala się zakres zadań pielęgniarki i położnej podstawowej opieki zdrowotnej, który określa załącznik nr 2 do rozporządzenia.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Załącznik 1. Zakres zadań lekarza podstawowej opieki zdrowotnej (pominięto)

Załącznik 2. Zakres zadań pielęgniarki i położnej podstawowej opieki zdrowotnej

Część I

1. Pielęgniarka podstawowej opieki zdrowotnej, zwana dalej "pielęgniarką POZ", i położna podstawowej opieki zdrowotnej, zwana dalej "położną POZ", wybrana przez świadczeniobiorcę zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, planuje i realizuje kompleksową opiekę pielęgniarską i pielęgnacyjną, opiekę położniczo-neonatologiczno-ginekologiczną nad świadczeniobiorcą w miejscu zamieszkania i nauki, z uwzględnieniem miejsca wykonywania świadczenia, w zakresie:

- 1) promocji zdrowia i profilaktyki chorób;
- 2) świadczeń pielęgnacyjnych;
- 3) świadczeń diagnostycznych;
- 4) świadczeń leczniczych;
- 5) świadczeń rehabilitacyjnych.

Część II

A. Zakres zadań pielęgniarki POZ

1. Pielęgniarka POZ planuje i realizuje kompleksową opiekę pielęgniarską nad osobą, rodziną, społecznością w środowisku zamieszkania, z uwzględnieniem miejsca udzielenia świadczenia, obejmując opieką:

- 1) zdrowych i chorych niezależnie od płci i wieku, z wyłączeniem noworodka i niemowlęcia do drugiego miesiąca życia;
- 2) osoby niepełnosprawne.

2. W ramach udzielania świadczeń opieki zdrowotnej pielęgniarka POZ współpracuje z:

- 1) lekarzem POZ i w porozumieniu z lekarzem wykonuje świadczenia lecznicze;
- 2) pielęgniarką POZ środowiska nauczania i wychowania lub higienistką szkolną;
- 3) położną POZ;
- 4) pielęgniarką opieki długoterminowej domowej;
- 5) innymi świadczeniodawcami zgodnie z potrzebami podopiecznych;
- 6) przedstawicielami organizacji i instytucji działających na rzecz zdrowia;
- 7) rodziną (opiekunami) świadczeniobiorcy.

3. Świadczenia w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób obejmują:

- 1) rozpoznawanie, ocenę i zapobieganie zagrożeniom zdrowotnym u świadczeniobiorców;
- 2) rozpoznawanie potrzeb pielęgnacyjnych i problemów zdrowotnych świadczeniobiorców;
- 3) prowadzenie edukacji zdrowotnej;

- 4) prowadzenie poradnictwa w zakresie zdrowego stylu życia;
 - 5) monitorowanie rozwoju dziecka zgodnie z odrębnymi przepisami;
 - 6) realizację programów zdrowotnych i profilaktyki chorób;
 - 7) prowadzenie działań profilaktycznych u świadczeniobiorców z grup ryzyka zdrowotnego;
 - 8) organizację grup wsparcia;
 - 9) profilaktykę chorób wieku rozwojowego;
 - 10) edukację w zakresie obowiązkowych szczepień ochronnych oraz informacje o szczepieniach zalecanych.
4. Świadczenia pielęgnacyjne obejmują:
- 1) realizację opieki pielęgnacyjnej u świadczeniobiorców w różnych stanach zdrowia i choroby zgodnie z aktualną wiedzą medyczną i współczesnymi standardami opieki pielęgnarskiej;
 - 2) wykonywanie zabiegów pielęgnacyjnych zgodnie z odrębnymi przepisami;
 - 3) przygotowywanie i aktywizowanie do samoopieki i samopielęgnacji w chorobie i niepełnosprawności.
5. Świadczenia diagnostyczne obejmują:
- 1) przeprowadzanie wywiadów środowiskowych;
 - 2) wykonywanie badania fizykalnego;
 - 3) wykonywanie podstawowych pomiarów życiowych i ich ocenę oraz interpretację;
 - 4) ocenę stanu ogólnego chorego oraz procesu jego zdrowienia;
 - 5) ocenę jakości życia i wydolności psychofizycznej świadczeniobiorcy;
 - 6) wykrywanie odchyłań od normy rozwojowej;
 - 7) wykonywanie testów diagnostycznych poza laboratorium w oparciu o zestawy i aparaturę przeznaczoną do wykonywania oznaczeń w miejscu zamieszkania świadczeniobiorcy;
 - 8) ocenę i monitorowanie bólu;
 - 9) ocenę wydolności pielęgnacyjno-opiekuńczej rodziny;
 - 10) pobieranie materiału do badań diagnostycznych zgodnie z odrębnymi przepisami.
6. Świadczenia lecznicze, zgodnie z odrębnymi przepisami, obejmują:
- 1) udzielanie pierwszej pomocy w stanach zagrożenia życia i w nagłych zachorowaniach, w tym prowadzenie resuscytacji krążeniowo-oddechowej;
 - 2) podawanie leków różnymi drogami i technikami zleconymi przez lekarza oraz zgodnie z odrębnymi przepisami, w tym wykonywanie iniekcji dożylnych, podskórnych, śródskórnych oraz wykonywanie wlewów dożylnych;
 - 3) zakładanie opatrunków na rany, odleżyny, oparzenia;
 - 4) cewnikowanie pęcherza u kobiet;
 - 5) płukanie pęcherza;
 - 6) wykonywanie wlewów/wlewów doodbytniczych;
 - 7) wykonywanie zabiegów pielęgnacyjno-leczniczych w stomiach, przetokach i ranach trudno gojących się w porozumieniu z lekarzem;
 - 8) zdejmowanie szwów;
 - 9) wykonywanie inhalacji;
 - 10) wykonywanie zabiegów z zastosowaniem ciepła i zimna;
 - 11) stawianie baniek;
 - 12) ustalanie diety w żywieniu przewlekle chorych;
 - 13) dobór technik karmienia w zależności od stanu chorego;
 - 14) doraźną modyfikację dawki leków przeciwbólowych, w uzgodnieniu z lekarzem i zgodnie z wykazem leków, do podawania których uprawniona jest pielęgniarzka.
7. Świadczenia rehabilitacyjne obejmują:
- 1) rehabilitację przyłóżkową w celu zapobiegania powikłaniom wynikającym z procesu chorobowego i długotrwałego unieruchomienia;
 - 2) usprawnianie ruchowe;
 - 3) drenaż ułożeniowy, prowadzenie gimnastyki oddechowej;
 - 4) ćwiczenia ogólnousprawniające;
 - 5) ułożenie i przemieszczanie chorego w łóżku.

8. Pielęgniarka POZ środowiska nauczania i wychowania planuje i realizuje opiekę pielęgnacyjną nad świadczeniobiorcami na terenie szkoły lub w jednostce, o której mowa w art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.), zgodnie z odrębnymi przepisami.

B. Zakres zadań położnej POZ

1. Położna POZ realizuje kompleksową pielęgnacyjną opiekę położniczo-neonatologiczno-ginekologiczną obejmującą:
 - 1) edukację w zakresie planowania rodziny;
 - 2) opiekę w okresie ciąży, porodu i połogu;
 - 3) opiekę nad kobietą, noworodkiem i niemowlęciem do ukończenia drugiego miesiąca życia;
 - 4) opiekę w chorobach ginekologicznych;
 - 5) opiekę nad kobietą w każdym okresie jej życia.
2. W realizacji świadczeń opieki zdrowotnej położna POZ współpracuje z:
 - 1) lekarzem ginekologiem (położnikiem) udzielającym świadczeń specjalistycznych w zakresie jej zadań;
 - 2) lekarzem POZ i w porozumieniu z lekarzem wykonuje świadczenia lecznicze;
 - 3) pielęgniarką POZ;
 - 4) pielęgniarką POZ środowiska nauczania i wychowania;
 - 5) pielęgniarką opieki długoterminowej domowej;
 - 6) położną zatrudnioną w specjalistycznej poradni położniczo-ginekologicznej;
 - 7) innymi świadczeniodawcami zgodnie z potrzebami świadczeniobiorców;
 - 8) przedstawicielami organizacji i instytucji działających na rzecz zdrowia.
3. Świadczenia w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób obejmują:
 - 1) edukację w zakresie prozdrowotnego stylu życia kobiety;
 - 2) przygotowania do porodu, z uwzględnieniem porodu rodzinnego;
 - 3) poradnictwo w zakresie higieny odżywiania w okresie połogu;
 - 4) poradnictwo w zakresie pielęgnacji i prawidłowego żywienia noworodka i niemowlęcia do drugiego miesiąca życia;
 - 5) poradnictwo laktacyjne i promowanie karmienia piersią;
 - 6) kształtowanie postaw rodzicielskich;
 - 7) edukację i udzielanie porad w zakresie powrotu płodności po porodzie, metod regulacji płodności;
 - 8) profilaktykę chorób ginekologicznych i patologii położniczych;
 - 9) edukację kobiety we wszystkich okresach życia w zakresie prowadzenia samoobserwacji oraz podejmowania działań w celu wczesnego wykrywania i likwidacji czynników ryzyka nowotworowego;
 - 10) edukację w zakresie zapobiegania zakażeniom HIV oraz chorobom przenoszonym drogą płciową;
 - 11) profilaktykę chorób wieku rozwojowego;
 - 12) edukację w zakresie szczepień ochronnych.
4. Świadczenia diagnostyczne obejmują:
 - 1) przeprowadzanie wywiadu środowiskowego/rodzinnego;
 - 2) monitorowanie rozwoju ciąży fizjologicznej;
 - 3) wykonywanie badania położniczego u kobiet;
 - 4) ocenę relacji rodziny z noworodkiem;
 - 5) monitorowanie przebiegu połogu i rozwoju noworodka i niemowlęcia do drugiego miesiąca życia;
 - 6) obserwację i ocenę rozwoju psychoruchowego noworodka i niemowlęcia oraz adaptacji do środowiska zewnętrznego;
 - 7) wykonywanie pomiarów u kobiety i noworodka oraz ocenę tych pomiarów;
 - 8) ocenę poziomu bilirubiny w oparciu o topografię żółtaczki według schematu Kramera oraz pobieranie materiałów do testów na fenyloketonurię i hypotyreozę u noworodków;
 - 9) wykonywanie testów diagnostycznych poza laboratorium w oparciu o zestawy i aparaturę przeznaczoną do wykonywania oznaczeń w miejscu zamieszkania świadczeniobiorcy;
 - 10) pobieranie materiału do badań diagnostycznych zgodnie z odrębnymi przepisami.

5. Świadczenia pielęgnacyjne obejmują:
 - 1) planowanie, realizację i ocenę opieki pielęgnacyjnej nad:
 - a) kobietą w okresie ciąży, porodu, połogu,
 - b) noworodkiem i niemowlęciem do drugiego miesiąca życia,
 - c) kobietą ze schorzeniami ginekologicznymi;
 - 2) przygotowanie i wspieranie rodziny w opiece świadczonej na rzecz noworodka, niemowlęcia i kobiety;
 - 3) przygotowanie kobiety do samoopieki i samopielęgnacji.
6. Świadczenia lecznicze, zgodnie z odrębnymi przepisami, obejmują:
 - 1) udzielanie pierwszej pomocy w stanach zagrożenia życia i w nagłych zachorowaniach, w tym prowadzenie resuscytacji krążeniowo-oddechowej;
 - 2) udzielanie pomocy położniczej i neonatologicznej w stanach nagłych do czasu przybycia lekarza;
 - 3) przyjmowanie porodu nagłego w warunkach domowych;
 - 4) zabezpieczenie naciętego lub pękniętego krocza;
 - 5) udzielanie pomocy w okresie laktacji;
 - 6) wykonywanie zabiegów leczniczych zgodnie z odrębnymi przepisami, w tym:
 - a) podawanie leków różnymi drogami i technikami zleconymi przez lekarza zgodnie z odrębnymi przepisami, w tym wykonywanie iniekcji domięśniowych, dożylnych, śródskórnych oraz wykonywanie wlewów dożylnych,
 - b) zdejmowanie szwów,
 - c) cewnikowanie pęcherza moczowego u kobiet, usuwanie cewnika, płukanie pęcherza,
 - d) wykonywanie wlewów/wlewek doodbytniczych,
 - e) płukanie pochwy,
 - f) leczenie i opatrywanie oparzeń, ran, odleżyn we współpracy z pielęgniarką POZ,
 - g) wykonywanie zabiegów z zastosowaniem ciepła i zimna,
 - h) ustalanie diety kobiety zgodnie z potrzebami,
 - i) doraźną modyfikację dawki leczniczej leku przeciwbólowego, w uzgodnieniu z lekarzem i zgodnie z wykazem leków, do podawania których uprawniona jest położna.
7. Świadczenia rehabilitacyjne obejmują:
 - 1) ćwiczenia usprawniające w ciąży, połogu i schorzeniach ginekologicznych;
 - 2) wykonywanie drenażu ułożeniowego u kobiety;
 - 3) prowadzenie gimnastyki oddechowej, relaksacyjnej, przygotowującej do porodu oraz połogu.

Część III

Przepisy załącznika nie naruszają praw i obowiązków pielęgniarki POZ i położnej POZ do realizacji zadań i stosowania procedur wynikających z odrębnych przepisów. **przejdź do treści: Lekarz, pielęgniarka, położna podstawowej opieki zdrowotnej, zadania**